

А.В. Самойленко, В.Ю. Орищенко, І.В. Горб-Гаврильченко

Сучасні інформаційні системи, технічні засоби навчання, технології та рішення, запроваджені в освітню практику на кафедрі терапевтичної стоматології Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України» З нагоди 100-річного ювілею Дніпропетровської медичної академії

ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України», м. Дніпро. Україна

Резюме. У статті представлено досвід підвищення якості підготовки майбутніх лікарів з використанням нових інформаційних технологій, сучасної організації навчального процесу, системного підходу в навчанні, включаючи самостійну роботу, на кафедрі терапевтичної стоматології Державного закладу «Дніпропетровська медична академія Міністерства охорони здоров'я України». Застосування інноваційних технологій з метою активізації пізнавальної діяльності студентів має велике соціально й педагогічне значення та посідає важливе місце в удосконаленні майбутніх лікарів. Компетентнісний підхід до освіти як пріоритетний напрям навчального процесу на кафедрі терапевтичної стоматології сприяє розвитку здібностей студентів, опануванню навичок самостійної роботи та самоконтролю засвоєних знань, підвищує якість підготовки лікарів та її відповідності чинним державним і міжнародним стандартам.

Ключові слова: терапевтична стоматологія, інформаційні технології, технічні засоби навчання, інноваційні методики навчання, компетентність, самостійна робота.

Вступ

Підготовці медичних кадрів в даний час приділяється значна увага, що відображено у стратегії Міністерства охорони здоров'я. Забезпечення якості підготовки студентів особливо зростає в період реформування [1].

Випускники медичних ВНЗ сьогодні зобов'язані оволодіти як професійними, так і соціальними, економічними, комунікативними компетентностями, компетентностями у сфері інформаційних і комунікаційних технологій, які супроводжують майже всі види діяльності. Найважливішим завданням системи охорони здоров'я України є збереження та зміцнення здоров'я нації [2]. Оскільки, стоматологічні захворювання дуже поширені й характеризуються високою інтенсивністю та впливом на загальний стан здоров'я, актуальною є проблема своєчасної діагностики, якісного лікування і державної профілактики.

Для виконання поставлених завдань необхідні професійні кадри з високим рівнем підготовки, здатні забезпечити доступність і високу якість надання стоматологічної допомоги населенню [3]. Бурхливий розвиток медичної науки, удосконалення інструментів і матеріалів, великий обсяг інформації вимагають навчання майбутніх лікарів-стоматологів нових технологій, удосконалення технологій і випуск на ринок нової стоматологічної продукції вимагають постійної уваги й освоєння нових методів роботи [4]. Професійні знання, досвід, моральні якості медичних працівників, уміння працювати в команді в суттєвій мірі визначає розвиток сучасної стоматології. Сучасний лікар-стоматолог повинен своєчасно сприйняти новачки і грамотно та раціонально їх використовувати в повсякденній лікарській діяльності [5]. Це доступно лікарю, в якого зі студентських років вироблено чітке правильне клінічне мислення, тому це є першочерговим завданням колективу кафедри.

Основна частина

Кафедра терапевтичної стоматології заснована в 1965 році. Її засновником і першим завідувачем був професор Григорій Лларіонович Сирота. У 1981 році кафедра була розділена на кафедри терапевтичної стоматології № 1 (зав. кафедрою – професор Г.І. Сирота) і терапевтичної стоматології № 2 (зав. кафедрою – професор І.С. Мащенко). Пізніше кафедрою терапевтичної стоматології № 1 завідували: професори В.В. Міронова і професор В.Г. Помойницький. У 1996 році кафедри об'єдналися в одну кафедру терапевтичної стоматології, яку очолює Заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук, професор Ігор Сергійович Мащенко.

З 1 вересня 2007 року посаду завідувача кафедрою терапевтичної стоматології займає доктор медичних наук, професор Самойленко Андрій Валерійович (фото 1.) – член спеціалізованої вченої ради при ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія», Голова предметної комісії за спеціальністю «Стоматологія», лікар-стоматолог вищої категорії, Голова Асоціації стоматологів у Дніпропетровській області, член координаційної ради Асоціації стоматологів України, член редакційної колегії журналів «Український стоматологічний альманах» і «Dental Science and Practise».

На кафедрі терапевтичної стоматології викладаються дисципліни «Пропедевтика терапевтичної стоматології» та «Терапевтична стоматологія». Викладання дисциплін ґрунтується на державних програмах МОЗ, на базі яких складені кафедральні навчальні плани. Щорічно вони корегуються з урахуванням актуальності проблеми.

Основне завдання кафедри – забезпечити студентів на сучасному рівні знаннями та вміннями в діагностиці, лікуванні та профілактиці одонтопатології, хвороб пародонту і слизової оболонки ротової порожнини; удосконалити теоретичні знання студентів; сформувати клінічне

професійне мислення, психологічні навички спілкування, навчити мануальним навичкам; самостійно працювати з літературою; творчо підходити до засвоєння основних принципів діагностики стоматологічних захворювань, систематично поглиблювати свої знання в майбутньому протягом усієї трудової діяльності.

На кафедрі терапевтичної стоматології проходять навчання вітчизняні, іноземні та іноземні англомовні студенти II, III, IV та V курсів, лікарі-інтерни, клінічні ординатори (в основному іноземні громадяни), аспіранти та магістри.

Практичні заняття проводять висококваліфіковані викладачі, кандидати і доктор медичних наук. Лекції читають професор і доценти кафедри. Більшість лекцій мають інтерактивний характер.

Студенти II курсу проходять цикл пропедевтики терапевтичної стоматології. На даному етапі студенти знайомляться зі структурою спеціальності, цілями й завданнями терапевтичної стоматології. З метою оптимізації позааудиторної підготовки за програмою «Пропедевтика терапевтичної стоматології» на кафедрі для студентів розроблений Навчальний протокол самостійної позааудиторної та аудиторної роботи (фото 2).

Опанування студентами практичних навичок проводиться в навчальних залах одного з корпусів ДЗ «ДМА МОЗ України». Будову й функції зубощелепної системи вивчають на сучасних фантомах (фото 3). Фантомні установки включають у себе безпосередньо голову, що імітує пацієнта, й різні його положення у стоматологічному кріслі, а також блок управління, гідроблок, блок освітлення й усі основні стоматологічні наконечники, необхідні для більшості маніпуляцій. Усе це максимально імітує реальний стоматологічний прийом.

Основною базою кафедри терапевтичної стоматології є КЗ «Обласна стоматологічна поліклініка», де проходять навчання студенти III, IV та V курсів., лікарі-інтерни, клінічні ординатори, аспіранти та магістри.

Студенти III курсу продовжують навчатися за такими розділами терапевтичної стоматології: карієсологія, хвороби пульпи та періодонту, некаріозні ураження твердих тканин зубів.

Студенти IV курсу збагачують своє знання пародонтології, поглиблено вивчаючи проблеми розповсюдженості патології, методи обстеження пацієнтів, етіологічні й патогенетичні механізми, сучасні комплексні методи терапії захворювань пародонту.

Студенти V курсу вивчають захворювання слизової оболонки порожнини рота, захворювання губ, язика, узагальнюють отримані знання анатомо-топографічних, гістологічних особливостей будови порожнини рота, питань діагностики, лікування та профілактики захворювань.

Навчальний цикл на кафедрі базується на сучасних педагогічних інформаційних технологіях, спрямованих на повідомлення нових знань, формування й відпрацювання умінь, чому сприяють організація самостійної роботи з неодмінним зворотним зв'язком, активізація творчої діяльності шляхом створення проблемних ситуацій, вирішення нестандартних завдань, клінічного розбору пацієнта, самостійного прийому пацієнтів та оформлення медичної документації, аналізу студентами своєї діяльності та обговорення.

Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є лекції, практичні заняття, самостійна аудиторна та позааудиторна, індивідуальна робота й науково-дослідницька діяльність студента.

Для інформаційного та методичного забезпечення навчального процесу на кафедрі проводиться велика робота з підготовки та видання підручників, навчально-методичних посібників (фото 4), створюється база фахової та навчальної мультимедійної наочності, проводиться

робота зі створення кафедральної бібліотеки, електронної бази навчально-методичного комплексу з терапевтичної стоматології. Студенти активно приймають участь у створенні навчальних відеофільмів на теми «Пропедевтика терапевтичної стоматології» та «Одонтопатологія». У навчальний процес з метою сучасного контролю й самоконтролю рівня засвоєння знань студентів і отримання практичних навичок активно впроваджується тестування студентів з використанням тестів формату «Крок-2. Стоматологія». Щороку оновлюються методичні рекомендації, тестові завдання з урахуванням поповнень відкритого

Фото 1. Професор Андрій Валерійович Самоїленко.

Фото 2. Навчальний протокол самостійної позааудиторної та аудиторної роботи.

Фото 3. Фантомний клас.

Фото 4. Видання співробітників кафедри.

банку тестів «Крок-2. Стоматологія». Співробітники беруть участь у підготовці тестових завдань ліцензійного іспиту для центру тестування МОЗ України. Щорічно тести колективу кафедри використовуються в буклетах про іспит.

Кафедра терапевтичної стоматології ДМА прагне впроваджувати й розвивати інноваційні методики навчання майбутніх лікарів, у тому числі й особистісно зорієнтований підхід до освіти. Компетентнісний підхід до освіти, який був вибраний як пріоритетний напрям розвитку, має на меті індивідуалізацію процесу навчання студентів і формування індивідуальної освітньої траєкторії, спрямованої на розвиток базових і спеціальних професійних компетенцій. Така «індивідуалізація» навчання є проявом загальних тенденцій особистісно-орієнтованого підходу. У рамках особистісно зорієнтованої організації навчального процесу плануються розробка та впровадження так званих «індивідуальних освітніх траєкторій», які, не виходячи за рамки навчального плану, забезпечать розвиток у студента індивідуального стилю самоосвітньої діяльності й поетапне освоєння основних компетентностей у процесі професійної підготовки. Індивідуальна траєкторія являє собою розроблену студентом у взаємодії з викладачем цілеспрямовану освітню програму, яка забезпечить повну реалізацію особистісного потенціалу студента у процесі професійного становлення, формування індивідуального стилю професійної діяльності лікаря. Під особистісним потенціалом мається на увазі сукупність здібностей студента: діяльних, пізнавальних, творчих, комунікативних та інших. Процес виявлення, реалізації та розвитку даних здібностей студента – інноваційний напрям нашої кафедри.

Наголос робиться на рішенні реальних лікарських або модельованих ситуацій (спільне обстеження пацієнтів і клінічний розбір випадків з практики). У зв'язку з цим продуктивним визнається спілкування на рівні міжособистісного діалогу у тріаді «лікар–педагог–студент–майбутній лікар». Інтерактивні методи використовуються при організації викладачем такої роботи зі студентами:

- організація тематичних занять;
- організація тимчасових творчих колективів при роботі над навчальним проектом;
- організація дискусій та обговорення спірних питань, що виникли в колективі, для створення освітніх ресурсів;
- організація кафедральних освітніх архівів (курсів лекцій, тренінгових матеріалів, індивідуальних творчих робіт студентів, бази фото- та відеоматеріалів з консультацій співробітників кафедри);
- організація тематичної бібліографії.

В епоху інформаційних і hi-tech технологій у системі освіти відкриваються великі перспективи щодо використання новітніх досягнень науки і техніки. Тим більше це актуально в зв'язку з новими тенденціями модернізації вищої медичної освіти в рамках інтеграції в європейський освітній простір і прагнення до міжнародного визнання. Із цією метою студенти нашої кафедри мають можливість скористатись даними міжнародних медичних пошукових систем PubMed, SSN, PubMed Health, електронними підручниками авторів різних країн.

Навчання стоматолога сьогодні є складним завданням, оскільки лікар надає стоматологічні послуги широкого спектра. Поряд із клінічними навичками в рівній мірі важливі й навички міжособистісного спілкування, які мають велике значення у практичній стоматології. Проте викладання навичок міжособистісного спілкування залишається проблемою для стоматологічних кафедр. З цією метою студенти на нашій кафедрі набувають навички міжособистісного спілкування шляхом стратегії

роботи в парі, коли студент молодшого курсу курується студентом-випускником. Навички роботи в команді набуваються шляхом спільного прийняття рішення, здатності пояснити, аналізувати, знайти ідею й альтернативне її рішення.

Навіть у вік новітніх інформаційних технологій лекції, як і раніше, залишаються однією з провідних форм навчання в медичному ВНЗ. Очевидним є факт, що той же Інтернет не може замінити живе спілкування лектора зі студентами. Лекція завжди вважалась найбільш ефективною формою емоційного впливу, деонтологічного виховання особистості, формування осмисленого ставлення до професійної підготовки.

Концепція модернізації системи освіти передбачає впровадження інтерактивних методів навчання, тому на кафедрі терапевтичної стоматології деякі лекції побудовані у проблемному контексті, які забезпечують творче засвоєння майбутніми лікарями принципів і закономірностей перебігу патологічного процесу, активізують навчально-пізнавальну діяльність студентів, їх самостійну аудиторну та позааудиторну роботу, засвоєння знань та їх застосування на практиці. Усі лекції на кафедрі терапевтичної стоматології читаються в мультимедійному режимі. Сучасні програмні засоби дозволяють створювати авторські комп'ютерні анімовані презентації лекцій, що оновлюються в міру необхідності. Кожна така презентація включає наочну інформацію на тему і план лекції, короткий текстовий виклад матеріалу, ілюстрації, рисунки. Найбільш важливі положення, а також елементи, що вимагають виділення або підкреслення, анімуються текстом або елементами ілюстрацій. У лекційних презентаціях широко використовується накопичений багатий досвід кафедри у вигляді фотографій клінічних випадків, які ілюструють матеріал. Хорошою підтримкою в закріпленні отриманих знань є наочні стенди та плакати.

З появою широких можливостей комп'ютерних технологій, на жаль, спілкування в молодіжному середовищі найчастіше зводиться до віртуального, через всілякі форуми, чати, що все більше і більше замінює «живе слово». З огляду на сучасні тенденції, особливий акцент як на практичних, так і на лекціях, робиться на діалозі студента й викладача, студента і студента, студента й пацієнта. Діалог як основна форма співпраці викладача і студента в сучасних умовах має місце і при викладанні лекційного матеріалу. На кафедрі широко використовуються інтерактивні методики подачі лекційного матеріалу: проблемна лекція, лекція-дискусія, у процесі яких студенти активно залучаються лектором для вирішення поставленої проблематики матеріалу. Оптимізація лекційного курсу відбувається шляхом введення тестування студента до й після закінчення лекції. Це дозволяє лектору більш детально в подальшому зупинитись на певних питаннях, удосконалювати свій стиль подачі матеріалу, коригувати акценти в лекційному матеріалі.

На практичних заняттях розбираються й демонструються сучасні методики діагностики захворювання та лікування пацієнтів. Широко впроваджується розбір тем на прикладі рішення ситуаційних задач. В якості демонстраційного матеріалу використовуються таблиці, фотокартки клінічних ситуацій, рентгенограми та результати додаткових методів обстеження (загального аналізу крові, сечі, аналіз крові на вміст глюкози, імунограмми), результати цитологічних і мікробіологічних досліджень) на паперовому та електронному носіях.

Однією із проблем сучасної освіти майбутніх лікарів є недостатнє забезпечення тематичними хворими, що знижує інтерес студента до навчання. Комп'ютерні клінічні сценарії, засновані на реальному клінічному випадку, призначені для оцінки знань студента та здатності до постановки діагнозу, планування лікування. Ці сценарії

можуть бути досить складними з використанням фото- та відеозаписів консультації хворого з патологією слизової оболонки. Одна з явних переваг – це можливість самостійно поставити діагноз і планувати лікування пацієнта з рідкісною патологією СОПР. У процесі роботи студент здійснює самостійний пошук шляхів і варіантів вирішення поставленого навчального завдання, скорочує ризик помилок у подальшій роботі, розвиває навички міжособистісного спілкування при прийнятті колективного рішення.

Активізації пізнавальної діяльності на заняттях на нашій кафедрі сприяють використання мотивуючих факторів контролю знань (накопичувальні оцінки, рейтинг), заохочення студентів за успіхи в навчанні (заохочувальні бали) та санкції за погане навчання.

Запровадження інтерактивних форм навчання – один з найважливіших напрямів удосконалення підготовки студентів на нашій кафедрі. Особлива увага на кафедрі приділяється такому методу навчання, як «Ділова гра». При проведенні практичних занять у вигляді «ділової гри» студенти працюють малими групами («командами»), кожна з яких розробляє свій план дій у конкретній клінічній ситуації, після чого відбуваються публічне обговорення та захист свого варіанту перед іншою «командою». Рольові ігри

дозволяють вирішити проблему нестачі хворих на прийомі у студента-стоматолога. Ця форма роботи дозволяє оцінити галузь знання й навички вирішення конкретної клінічної ситуації, що лежать в основі компетентності, пов'язаної з діагностикою та плануванням лікування.

Незважаючи на впровадження нових інформаційних технологій у навчальний процес, навчання студентів-стоматологів має свої особливості, при якому всі студенти в обов'язковому порядку повинні відпрацьовувати

Фото 5. Клінічне обстеження пацієнта.

Фото 6. Робота у клінічному залі.

Фото 7. Робота з кофердамом.

Фото 8. Внутрішньоротова відеокамера.

Фото 9. Робота з ендодонтичним мікроскопом.

Фото 10–11. Відбілювання зубів.

Фото 12. «Система Helbo».

Фото 13. Аналіз рентгенограми.

мануальні навички безпосередньо на фантомах і закріпити їх під час клінічного прийому пацієнта. Розв'язання ситуаційних задач є першим етапом на шляху відпрацювання практичних навичок студентами. Інший, обов'язковий, шлях – клінічний розбір стану пацієнта. Самостійне клінічне обстеження хворого студентом дозволяє виявити здатності студента інтегровано оцінювати стан пацієнта з урахуванням його віку, супутніх захворювань, соціальної та психологічної структурою особистості. Ця форма роботи навчає студента бачити й виділяти причину та її наслідки розвитку патологічних процесів в усіх взаємозв'язках в організмі людини, дозволяє включити в обговорення проблеми всю групу (фото 5).

Навчання й контроль засвоєння практичних навичок і вмінь є найбільш складним і трудомістким. Акцент на їх засвоєнні та оцінці оволодіння ними ставиться безпосередньо на самостійній курації хворого. Для цього на кафедрі розроблені алгоритми дії лікаря, які введені в методичні розробки.

За останні десятиліття стоматологія набула колосальні досягнення в теоретичних і практичних аспектах, що дозволило розширити діагностичні та лікувальні можливості лікаря. Майбутній лікар повинен своєчасно сприйняти новачі і грамотно раціонально використовувати їх у повсякденній лікарській діяльності. Сучасна система навчання на кафедрі терапевтичної стоматології являє собою інформаційну інфраструктуру, яка включає різні технології (обладнання, програмне забезпечення, периферійні пристрої та зв'язок з Інтернетом).

Запровадження в навчальний процес інноваційних технологій нерозривно пов'язано з використанням сучасного обладнання й оснащення. Тому на кафедрі створені всі умови для закріплення студентами отриманих теоретичних знань при прийомі пацієнтів.

Лікувальні зали оснащені сучасними стоматологічними установками, які зарекомендували себе як оптимальний варіант оснащення навчального кабінету. Вони мають сучасний вигляд, є досить ергономічними й дозволяють працювати з асистентом «у чотири руки» (фото 6). Усі кабінети оснащені фотополімерізуючими лампами, пульпотестерами. При лікуванні карієсу та його ускладнень студенти користуються системою коффердам (фото 7).

Для візуалізації стану порожнини рота на кафедрі терапевтичної стоматології студенти можуть користуватися внутрішньоротовою цифровою відеокамерою, підключеною до стоматологічного монітору на установці (фото 8).

З метою якісного ендодонтичного лікування використовується ендодонтичний мікроскоп «Carl Zeiss Opmi pico» (фото 9). Мікроскоп – це інновація в сучасній ендодонтії. Завдяки спеціально розробленим освітленням і збільшенню використання мікроскопа дає можливість виявити вхід у канали з максимальним збереженням зубних тканин. Також при лікуванні зубів під мікроскопом студент легко визначає кількість кореневих каналів, виявляє їх відгалуження. Він дає можливість проконтролювати чистоту каналів, оцінити стан пломбувального матеріалу і видалити його з каналів, виявити приховані тріщини, закрити перфорації в корневих каналах.

Механічна обробка корневих каналів проводиться з використанням сучасних ендодонтичних пристроїв: ендодонтичного мікромотора з ендодонтичним наконечником та алекслокатором «DentaPort ZX Morita», системи обертових нікель-титанових інструментів для формування кореневого каналу. Для дезінфекції корневих каналів використовується спеціальний ендодонтичний пристрій, за допомогою якого ефективно усуваються залишки тканин пульпи та знищуються всі бактерії в кореновому каналі зуба.

На практичних заняттях при лікуванні хворих використовуються сучасні стоматологічні матеріали відомих світових виробників. Студенти працюють з композиційними матеріалами та полірувальними системами, які використовують у своїй практиці їхні колеги в Європі та Сполучених Штатах Америки.

Лікування дискolorитів зубів проводиться сучасною системою відбілювання «Professional Oral Care Perfect White Liquid & Power Plus» (фото 10–11).

На кафедрі терапевтичної стоматології студенти мають змогу освоїти сучасні новітні технології при лікуванні захворювань пародонту та слизової оболонки. Інноваційним методом є фотодинамічна лазерна система «Helbo» (фото 12). Терапевтичний лазер має спеціальні зонди «Helbo 2D» і «Helbo 3D» для роботи на слизовій оболонці порожнини рота й у пародонтальних кишнях, відповідно. Спеціальний прилад «Helbo T-Controller», який входить у комплект, контролює час впливу фотосенситизи й лазера. Даний високотехнологічний метод лікування має ряд переваг над традиційними методами: зводиться до мінімуму або повністю виключається застосування антисептичних препаратів та антибіотиків, що запобігає виникненню небажаних побічних ефектів у пацієнта у шлунково-кишкового тракту й подальшого розвитку алергічних реакцій.

Для професійної гігієни порожнини рота окрім сучасних ручних інструментів кожний кабінет оснащений ультразвуковими скейлерами «PIEZON 150», «Woodpecker UDS-L», «Cavitron Select» системи AIR-FLOW.

Студенти на кафедрі терапевтичної стоматології широко використовують сучасні фізіотерапевтичні методи лікування з використанням низькочастотного або середньочастотного ультразвуку та імпульсного магнітного поля в поєднанні з оптичним потоком червоного та інфрачервоного (або синього) спектру (апарат MIT-11), електротерапію струмами низької частоти (апарат «Радиус-01»), лазеротерапію світлодіодним лазером. Для проведення безболісного лікування стоматологічних захворювань студенти мають нагоду скористатися унікальною системою комп'ютерної анестезії третього покоління CompuDent STA, яка, виходячи з індивідуальних особливостей організму, розраховує кількість необхідного анестетика й дозовано вводить його.

У плані інноваційних підходів до викладання дисциплін на кафедрі в одному з навчально-лікувальних кабінетів комп'ютерна мережа підключена до бази даних рентгенологічного кабінету (фото 13). Окрім того, на кафедрі накопичена велика база прицільних внутрішньоротових рентгенівських знімків, ортопантограм, а також знімків, виконаних за допомогою найсучаснішого рентгенівського обладнання – комп'ютерного 3-D томографа. Це дає студентам змогу навчитись оцінювати рентгенограми.

У кінці заняття студент обов'язково повинен заповнити медичну документацію. Із цією метою інформаційне забезпечення навчального процесу інтегровано в електронну базу Обласної стоматологічної поліклініки, щоби студенти мали змогу набути навички заповнення електронної картки стоматологічного хворого.

Поширеним варіантом використання інформаційних технологій для організації самостійної роботи студентів є розміщення матеріалів у локальній мережі ВНЗ. На сайті академії можна ознайомитися з методичною та науково-методичною літературою, інформаційними ресурсами зі стоматології, новими технологіями навчання й виховання; науковими технологіями інноваційних напрямів освіти, новими моніторинговими дослідженнями, науковими та методичними розробками освітян різних категорій і галузями знань, зарубіжним досвідом. На сайті кафедри є

вся необхідна інформація для студентів в електронному вигляді. Студенти в будь-який час можуть зайти на сайт кафедри навіть з мобільного телефону, скориставшись найкоротшим шляхом доступу – QR-кодом.

У рамках позааудиторної самостійної роботи проводиться підготовка студентів до участі в наукових конференціях, олімпіадах, фахових брейн-рингах тощо. Одним із основних чинників підготовки висококваліфікованих кадрів, схильних до інновацій і творчості, здатних професійно володіти різноманітними засобами, формами й методами роботи є науково-дослідницька діяльність студентів, вона сприяє розвитку їхньої самостійності і творчої активності. Із цією метою на кафедрі терапевтичної стоматології студенти займаються у студентському науковому гуртку, запроваджуючи вітчизняний і зарубіжний досвід у тематику досліджень, засвоюючи сучасні теоретичні та експериментальні методи дослідження.

Висновок

Таким чином, сьогоденне забезпечення якісної освіти лікарів-стоматологів на кафедрі терапевтичної стоматології ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України» зумовлене компетентнісним підходом до навчання та реалізоване на надійній матеріально-технічній базі й постійно вдосконалюється креативними ідеями. Поєднання сучасних технологій навчання й контролю знань із традиційними методами дозволяє підвищити якість викладання дисципліни, удосконалити підготовку фахівців у плані практичної спрямованості кваліфікаційних вимог з урахуванням вимог ринку праці та світового досвіду, полегшує засвоєння якісно нових для студента питань, формування його вмій і навичок на кожному етапі навчального процесу, активує пізнавальну діяльність студентів і розвиток клінічного мислення, що є одним із пріоритетних напрямів розвитку системи стоматологічної освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Медична освіта у світі та в Україні: навч. посібник / Ю.В. Поляченко, В.Г. Передерій, О.П. Волосовець та ін. – К.: Книга плюс, 2005. – 384 с.
2. Ніколаєнко С. М. Якість вищої освіти в Україні: Погляд у майбутнє / С.М. Ніколаєнко // Вища школа. – 2006. – № 2. – С. 3–22.
3. Морева Н. А. Основи педагогического мастерства / Морева Н.А. // Просвещение. – 2006. – 184 с.
4. Врублевська С.В. Інноваційні процеси у системі освіти / С.В. Врублевська // Медична освіта. – 2007. – № 1. – С. 43–48.
5. Драч І.І. Компетентнісний підхід як засіб модернізації змісту вищої освіти / І.І. Драч // Проблеми освіти: наук. зб. / Кол. авт. – К.: Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. – 2008. – Вип. 57. – С. 44–48.

Современные информационные системы, технические средства обучения, технологии и решения, внедренные в образовательную практику на кафедре терапевтической стоматологии Государственного учреждения «Днепропетровская медицинская академия МЗ Украины»

А.В. Самоїленко, В.Ю. Орищенко, І.В. Горб-Гаврильченко

Резюме. В статье представлен опыт повышения качества подготовки будущих врачей с использованием новых информационных технологий, современной организации учебного процесса, системного подхода к обучению, включая самостоятельную работу, на кафедре терапевтической стоматологии Государственного учреждения «Днепропетровская медицинская академия Министерства здравоохранения Украины». Применение инновационных технологий с целью активизации познавательной деятельности студентов имеют большое социальное и педагогическое значение и занимают важное место в усовершенствовании будущих врачей. Компетентностный подход к образованию как приоритетное направление учебного процесса на кафедре терапевтической стоматологии способствует развитию способностей студентов, овладению навыков самостоятельной работы и самоконтроля усвоенных знаний, повышает качество подготовки врачей и ее соответствия действующим государственным и международным стандартам.

Ключевые слова: терапевтическая стоматология, информационные технологии, технические средства обучения, инновационные методики обучения, компетентность, самостоятельная работа.

Modern information systems, technical training, technology and solutions implemented in educational practice preventive dentistry at the Department of the State State Establishment «Dnipropetrovsk medical academy of Health Ministry of Ukraine»

A. Samoilenko, V. Oryshchenko, I. Gorb-Gavrilchenko

Summary. The article presents the experience of improving the quality of training of future doctors using new information technologies, modern organization of educational process, systematic approach to learning, including independent work at the Department of Therapeutic Dentistry State Establishment «Dnipropetrovsk Medical Academy Ministry of Health of Ukraine». The use of innovative technologies to enhance learning of students with great social and pedagogical value and play an important role in the perfection of future doctors. Competence approach to education as a priority of the educational process at the department of dentistry, contributes to the development of abilities of students mastering the skills of independent work and self-control of learning increases the quality of doctors and its compliance with applicable national and international standards.

Key words: preventive dentistry, information technology, technical training, innovative teaching methods, competence, self study.

Самоїленко Андрій Валерійович – д-р мед. наук, професор, завідувач кафедри терапевтичної стоматології ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України». Адреса: м Дніпро, вул. М. Грушевського 65.

Обласна стоматологічна поліклініка, кафедра терапевтичної стоматології, 49069. Тел.: (056) 7445298.

Орищенко Вадим Юрійович – канд. мед. наук, доцент; кафедра терапевтичної стоматології

ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України». Адреса: м Дніпро, вул. М. Грушевського 65.

Обласна стоматологічна поліклініка, кафедра терапевтичної стоматології, 49069. Тел.: (056) 7445899

Горб-Гаврильченко Інна Вікторівна – канд. мед. наук, асистент; кафедра терапевтичної стоматології

ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України». Адреса: м Дніпро, вул. М. Грушевського 65.

Обласна стоматологічна поліклініка, кафедра терапевтичної стоматології, 49069. Тел.: (056) 7445899